

Ewaluacja wewnętrzna w Gimnazjum im. Jana III Sobieskiego w Żółkiewce

Rok szkolny 2010/2011

Podstawa prawna: rozporządzenie ministra edukacji narodowej
z dnia 7 października 2009r. w sprawie nadzoru pedagogicznego
(Dz. U. z 2009r. nr 168, poz. 1324)

Raport dotyczący ewaluacji wewnętrznej opracował zespół ewaluacyjny w składzie:

- Ewa Bobel
- Ewa Mydlak
- Maria Mordzińska
- Grzegorz Kielbasa

Opis obszaru poddawanego ewaluacji

Przedmiot ewaluacji

Obszar I – Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki.

Wymaganie 1.2

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności.

Cel ewaluacji:

Zebranie informacji, w jakim stopniu uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności.

Ustalenie, co moglibyśmy zrobić, żeby podejmowane działania w zakresie realizacji podstawy programowej przyniosły zamierzone efekty.

Próba badawcza objęła: 16 nauczycieli przedmiotów objętych egzaminem gimnazjalnym, dyrektora gimnazjum, 66 losowo wyłonionych uczniów klas I – III, 34 uczniów z orzeczeniami lub opiniami oraz 23 rodziców tych uczniów.

Do zbierania danych zespół opracował następujące narzędzia badawcze:

- Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli.
- Kwestionariusz ankiety dla uczniów z opinią lub orzeczeniem.
- Kwestionariusz ankiety dla rodziców uczniów z opinią lub orzeczeniem.
- Arkusz analizy dokumentacji szkolnej.
- Kwestionariusz wywiadu z dyrektorem gimnazjum.

PYTANIA KLUCZOWE

1. Czy nauczyciele posiadają merytoryczne przygotowanie na temat realizacji nowej podstawy programowej?

2. Czy programy nauczania i podręczniki zawierają treści podstawy programowej?

3. Kto i w jakiej formie monitoruje stopień realizacji podstawy programowej?

4. Jakie formy sprawdzania osiągnięć uczniów stosuje się w szkole?

5. Czy przy ocenianiu uczniów uwzględnia się ich możliwości rozwojowe?

6. Czy uczniowie sygnalizują trudności z opanowaniem konkretnych treści programowych?

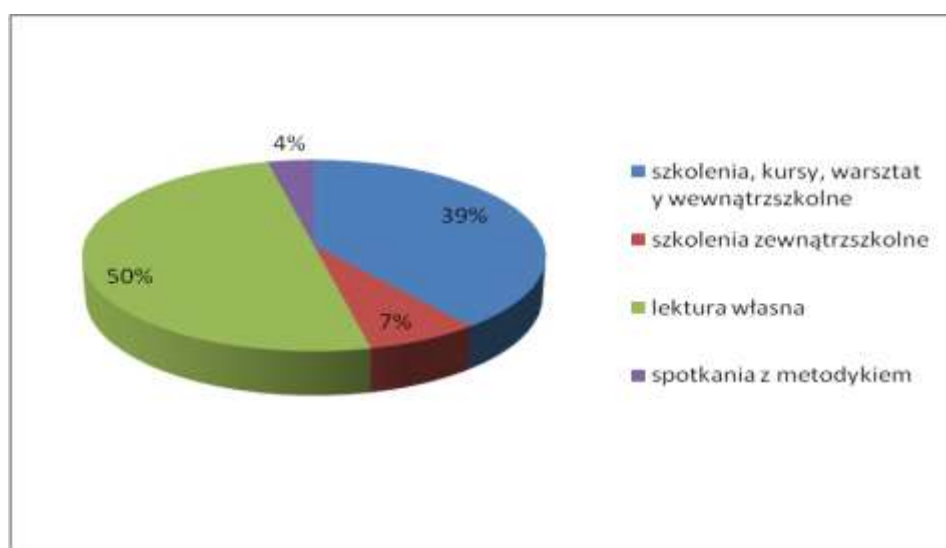
7. Czy i jakie działania podejmuje szkoła dla zdiagnozowania wiedzy i umiejętności uczniów?

8. Czy formułuje się i wdraża wnioski wynikające z analizy osiągnięć uczniów?

9. Czy podjęte przez nauczycieli działania przynoszą zamierzone efekty?

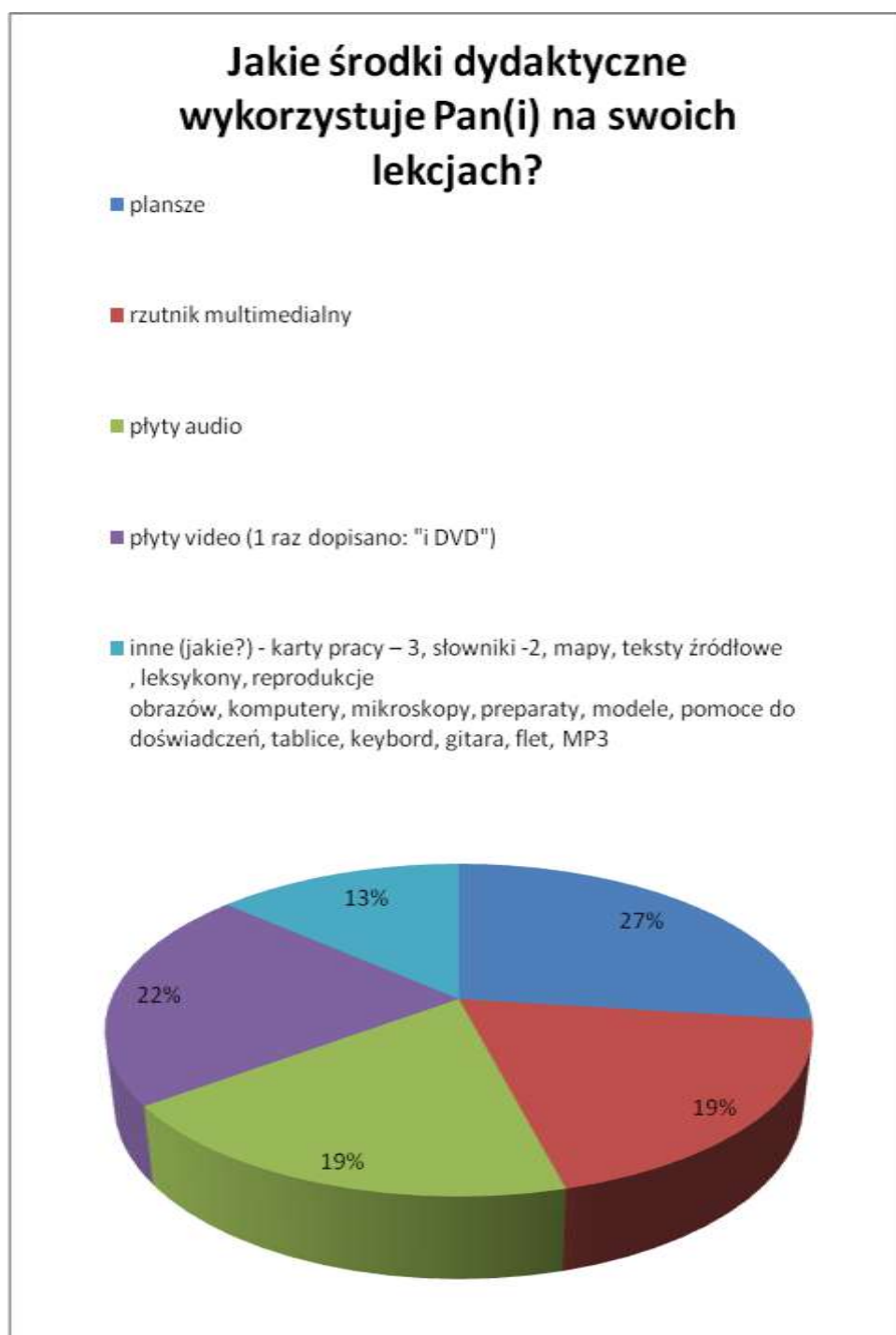
1. Czy nauczyciele posiadają merytoryczne przygotowanie na temat realizacji nowej podstawy programowej?

Wszyscy ankietowani nauczyciele zapoznali się z założeniami nowej podstawy programowej i posiadają przygotowanie merytoryczne do jej realizacji. W tym zakresie skorzystali z organizowanych szkoleń bądź indywidualnie, we własnym zakresie, zapoznali się z podstawą programową nauczanego przedmiotu.

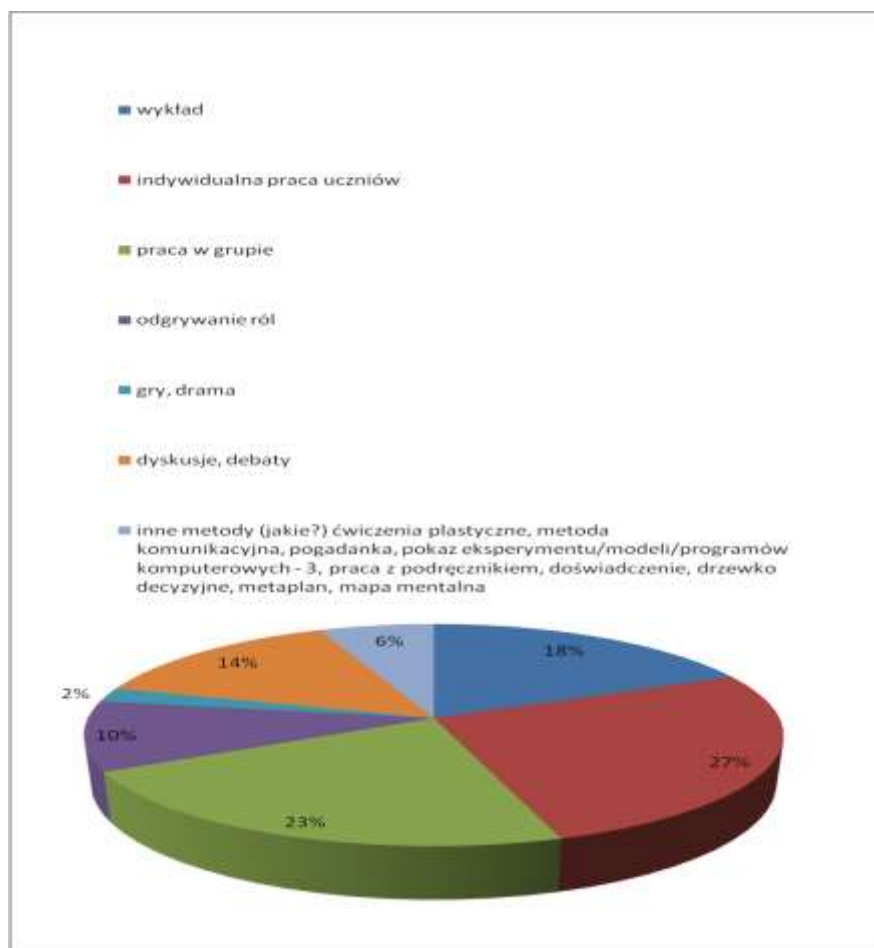
W swojej pracy wykorzystują różnorodne środki dydaktyczne: plansze (10 z 16), rzutnik multimedialny (8 z 16), płyty audio (7 z 16), płyty video (7 z 16) i inne w zależności od specyfiki przedmiotu.

Źródło: ankieta dla nauczycieli – pytanie nr 1, 2, 3.

Uczniowie jako najczęściej wykorzystywane środki dydaktyczne, poza podręcznikami i ćwiczeniami (54 z 66), wybrali rzutnik multimedialny (36 z 66), płyty z filmami (24 z 66), płyty z nagraniami (18 z 66). Wskazują na zbyt rzadkie wykorzystywanie komputerów (Internetu) oraz płyt z filmami. 39 z 66 ankietowanych stwierdza, że wykorzystywane środki dydaktyczne przyczyniają się do lepszego zrozumienia i zapamiętywania treści z lekcji.

Zajęcia są prowadzone różnymi metodami. Obok wykładu, który wybrało 9 z 16 ankietowanych nauczycieli, pracy w grupie (11 z 16) pojawiły się metody aktywne, doświadczenia, pokazy eksperymentów, ćwiczenia plastyczne i inne, zależnie do specyfiki przedmiotu.

Zdaniem połowy ankietowanych uczniów, najczęściej na lekcjach wykorzystywany jest wykład (33 z 66). Wśród innych metod wskazanych przez uczniów znajduje się praca indywidualna (18 z 66) oraz dyskusje i debaty (16 z 66). Jako najbardziej przydatne w nabywaniu wiadomości i umiejętności wybrali dyskusje i debaty.

Źródło: ankieta dla nauczyciela – pytanie nr 17, 18

ankieta dla ucznia – pytanie nr 1,6, 9, 10, 11, 12, 13.

2. Czy programy nauczania i podręczniki zawierają treści podstawy programowej?

Wszyscy ankietowani nauczyciele potwierdzili zgodność wybranych programów i podręczników z podstawą programową. W teczkach zespołów przedmiotowych znajdują się protokoły dopuszczenia wspomnianych programów.

Źródło: ankieta dla nauczyciela – pytanie nr 4, 5.

3. Kto i w jakiej formie monitoruje stopień realizacji podstawy programowej?

Realizacja podstawy programowej starej i nowej jest monitorowana przez Dyrektora Gimnazjum w trakcie obserwacji lekcji. Nauczyciele na koniec I i II semestru wypełniają „Arkusze monitoringu rytmiczności realizacji podstawy programowej”. Monitorowane są zapisy tematyki lekcyjnej realizującej podstawę programową. Tematyka jest analizowana i omawiana na posiedzeniach Rady Pedagogicznej.

Źródło: wywiad z dyrektorem Gimnazjum im. Jana III Sobieskiego w Żółkiewce.

4. Jakie formy sprawdzania osiągnięć uczniów stosuje się w szkole?

Stopień opanowania treści podstawy programowej sprawdza się za pomocą różnych form, z czego przeważają formy pisemne: sprawdziany (13 z 16), kartkówki (12 z 16) i egzaminy próbne (9 z 16). Rzadziej wykorzystuje się formy ustne (11 z 16) i ćwiczenia praktyczne.

Wśród form wskazanych przez uczniów na pierwszym miejscu są kartkówki, następnie sprawdziany i odpowiedzi ustne. Średnio uczniowie są oceniani z różnych przedmiotów kilka razy w miesiącu. 8 z 16 ankietowanych nauczycieli ocenia 2 razy w miesiącu i częściej, 6 z 16 – raz w miesiącu, rzadziej 1 z 16 (4 razy w semestrze) i w przypadku jednej osoby nie wskazano częstotliwości.

Zdaniem dyrektora szkoły ocenianie jest zróżnicowane, liczba ocen różna, spowodowana liczbą zajęć w tygodniu. Niektórzy nauczyciele mają problem z systematycznością oceniania, o czym świadczą zapisy w kartach ocen ucznia. Uczniowie w większości znają zasady Wewnętrzny Systemu Oceniania (51 z 66), uważają jednak, że nie wszyscy nauczyciele oceniają zgodnie z WSO (34 z 66).

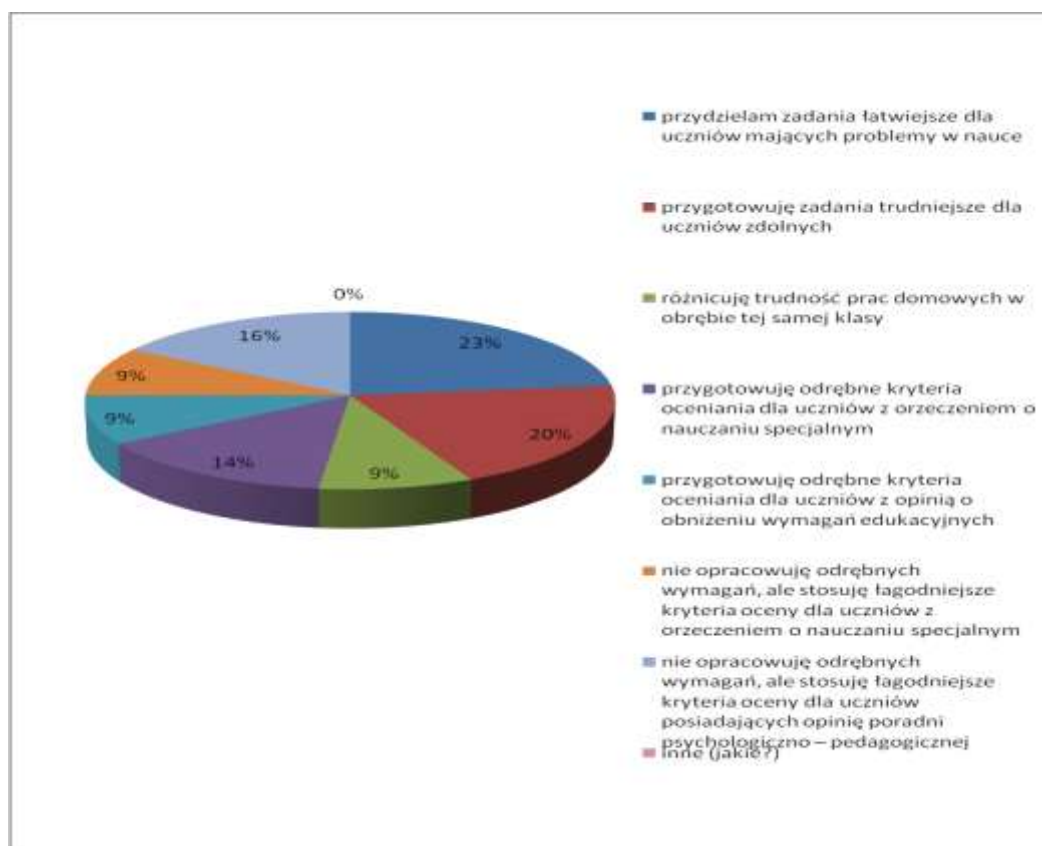
Źródło: ankieta dla nauczyciela – pytanie nr 10, 11, 12

Ankieta dla ucznia – pytanie nr 5, 2, 3.

5. Czy przy ocenianiu uczniów uwzględnia się ich możliwości rozwojowe?

Nauczyciele uwzględniają możliwości rozwojowe uczniów: przydzielają zadania łatwiejsze dla uczniów mających problemy w nauce (13 z 16), przygotowują zadania trudniejsze dla uczniów zdolnych (11 z 16), różnicują trudność prac domowych (5 z 16). W przypadku uczniów posiadających opinię Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej o specyficznych trudnościach w nauce nauczyciele stosują odrębne lub łagodniejsze kryteria oceniania, co również potwierdzają ankietowani uczniowie i rodzice. Ci ostatni podają, iż oprócz dostosowania sprawdzianów (9 wskazań z 38), nauczyciele zadają pomocnicze pytania podczas odpowiedzi (7 z 38 wskazań), stosują inną punktację (5 z 38 wskazań), oceniają tylko wybrane zadania (4 z 38).

W przypadku uczniów o specyficznych trudnościach w nauce rodzice zgłaszają się do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej głównie pod wpływem sugestii nauczyciela, zaniepokojeni słabymi wynikami, co potwierdza 12 z 23 ankietowanych. Chętnie udostępnia szkole wydaną przez poradnię opinię 22 ankietowanych rodziców. Zdaniem 12 ankietowanych opinia ma wpływ na nabywanie przez dziecko wiadomości i umiejętności, 7 z 23 nie orientuje się, czy ma ona wpływ i 3 z 23 twierdzi, że nie. Uczniowie uważają, że nauczyciele dostosowują wymagania do ich możliwości, jednakże nie wszyscy i nie zawsze. Dostosowanie, jeżeli ma miejsce, dotyczy różnych form sprawdzania, najczęściej jednak sprawdzianów. Uczeń otrzymuje ułatwioną wersję lub nauczyciel ocenia wybrane zadania. Wykonywane na lekcji zadania ćwiczeniowe tylko czasami są dostosowane i wtedy najczęściej uczniowie dostają dodatkowe wskazówki. Pojedyncze głosy uczniów mówią o braku dostosowania.

*Źródło: Ankieta dla nauczyciela - pytanie nr 14
Ankieta dla ucznia z opinią/ orzeczeniem
Ankieta dla rodzica – pytanie nr 1,2,3,5*

6. Czy uczniowie sygnalizują trudności z opanowaniem konkretnych treści programowych?

Z ankiet przeprowadzonych wśród uczniów wynika, że sposób przekazywania wiedzy, większość omawianych zagadnień jest dla uczniów zrozumiała (27 wskazań z 66) , raczej wszystko rozumieją (17 z 66), często lub zawsze problemy ze zrozumieniem ma 12 z 66 ankietowanych. Ci, którzy mają kłopoty ze zrozumieniem zagadnień z lekcji, w większości tylko czasami zgłaszają ten problem nauczycielowi. Fakt ten potwierdzają nauczyciele – uczniowie sporadycznie sygnalizują problemy z opanowaniem materiału. Również rodzice (35%) uważają, że dzieci zgłaszają to bardzo rzadko. Są wśród uczniów również tacy, (co potwierdzają rodzice), którzy nigdy nie zgłaszają tego problemu, ponieważ boją się reakcji ze strony nauczycieli. Pozyskane od uczniów informacje zwrotne nauczyciele wykorzystują do modyfikacji swojej pracy w zakresie metod, indywidualizują proces lekcyjny, organizują spotkania dodatkowe dla uczniów. 52 z 66 ankietowanych uczniów korzysta z zajęć wyrównawczych, 13 z indywidualnych konsultacji z nauczycielem

Źródło: ankieta nauczyciela- pytanie nr 8, 9.

Ankieta ucznia – pytanie nr 6, 7, 8, 14

Ankieta dla rodzica – pytanie nr 4

7. Czy i jakie działania podejmuje szkoła dla zdiagnozowania wiedzy i umiejętności uczniów?

Nauczyciele dokonują na wstępie nowego etapu edukacji oceny możliwości uczniów w tym celu najczęściej analizują opinie Poradni Psychologiczno – pedagogicznej oraz przeprowadzają sprawdziany na wstępie, rzadziej analizują oceny na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej i wyniki sprawdzianu po klasie VI.

Analiza dokumentacji szkolnej – teczek zespołów przedmiotowych, protokołów Rady Pedagogicznej potwierdza fakt diagnozowania wiedzy i umiejętności uczniów poszczególnych klas na III etapie edukacji.

Każdego roku we wrześniu klasy pierwsze przystępują do sprawdzianów diagnozujących poziom ich wiedzy po szkole podstawowej. Sprawdzenia obejmuje następujące przedmioty: język polski, matematyka, język angielski. Na przełomie maja i czerwca ci sami uczniowie przystępują do sprawdzianu końcoworocznego z w/w przedmiotów. Sprawdzenia mają na celu ocenę stanu wiedzy po klasie pierwszej. Również każdego roku na przełomie maja i czerwca uczniowie klas drugich przystępują do próbnego egzaminu gimnazjalnego z następujących bloków: matematyczno – przyrodniczy, językowy, humanistyczny, w celu sprawdzenia wiadomości i umiejętności z zakresu przedmiotów objętych egzaminem gimnazjalnym. W roku szkolnym 2008/2009 uczniowie klas trzecich przystąpili do pilotażowego egzaminu z języka obcego. Od roku 2008/2009 do 2010/2011 uczniowie klas trzecich przystępowali do ogólnopolskich egzaminów gimnazjalnych, które dawały możliwość porównania poziomu wiedzy i umiejętności w skali województwa i kraju.

*Źródło: Ankieta dla nauczyciela – 7.
Analiza dokumentacji szkolnej*

8. Czy formułuje się i wdraża wnioski wynikające z analizy wyników?

Każdorazowo po przeprowadzeniu sprawdzianów diagnozujących oraz próbnych egzaminów gimnazjalnych nauczyciele dokonują analizy ich wyników i formułują wnioski.

Wnioski dotyczą utrwalenia treści programowych, które uczniowie opanowali najslabiej. Dodatkowo nauczyciele formułują wnioski ogólne dotyczące:

- kierowania uczniów do Poradni – Psychologiczno Pedagogicznej w celu zdiagnozowania trudności w nauce danego ucznia;
- organizowania zajęć wyrównawczych dla uczniów, którzy wymagają pomocy w opanowaniu wiedzy;
- realizacji planów, programów naprawczych udostępnionych przez wydawnictwa przygotowujące próbne egzaminy gimnazjalne lub opracowanych przez zespoły przedmiotowe.

Źródło: Analiza dokumentacji szkolnej(teczek zespołów przedmiotowych)

9. Czy podjęte przez nauczycieli działania przynoszą zamierzone efekty?

Wyniki egzaminu gimnazjalnego (na podstawie danych CKE i OKE w Krakowie) za lata 2008- 2010 plasują szkołę w odniesieniu do części humanistycznej odpowiednio w stanie 4,4,5, w odniesieniu do części matematyczno – przyrodniczej 4,5,3. Edukacyjna wartość dodana EWD będąca miarą efektywności nauczania danej szkoły i opisująca wkład szkoły w końcowy wynik egzaminu gimnazjalnego za lata 2008 – 2010 określa szkołę jako wspierającą w części humanistycznej i wymagającą pomocy w części matematyczno – przyrodniczej. Nauczyciele uważają, że podejmowane przez nich działania przyczyniają się do podniesienia wyników, ale wg większości tylko częściowo.

O skuteczności świadczą wg ankietowanych nauczycieli wyższe wyniki klasyfikacji końcowo rocznej, wyniki na egzaminie gimnazjalnym właściwym wyższe do wyników egzaminu próbnego, rozmowy z absolwentami potwierdzające dobre przygotowanie do kolejnego etapu nauki (tu cytat: „nie są oni gorzej przygotowani do nauki niż uczniowie szkół miejskich”). Jako argument wskazano również niewielki odsetek uczniów powtarzających klasę i „od czasu do czasu laureaci konkursów”, co znajduje potwierdzenie w dokumentacji szkolnej.

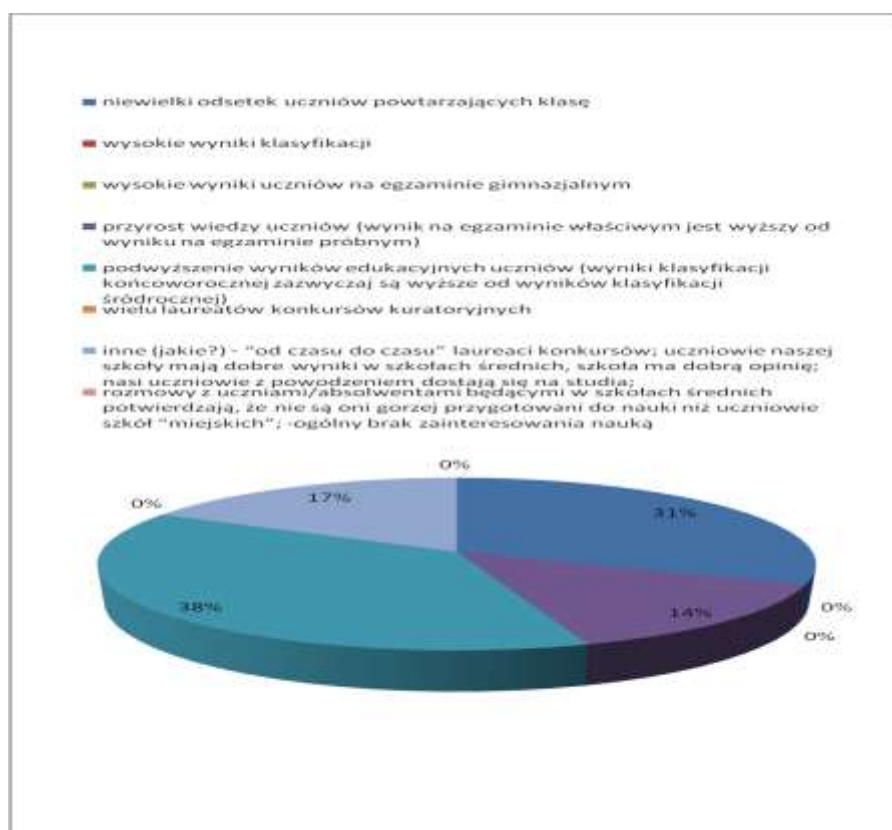
W przypadku konkursów z dokumentacji zespołów przedmiotowych wynika, że uczniowie dość licznie biorą udział w konkursach szkolnych, w mniejszym stopniu pozaszkolnych i kuratorskich.

Do etapu wojewódzkiego konkursów kuratorskich w ciągu ostatnich 2 lat doszło 3 uczniów (w tym dwóch laureatów) na etapie okręgowym udział zakończyło 5 uczniów.

W konkursach pozaszkolnych i międzyszkolnych w latach 2008 – 2010 wzięło udział 23 uczniów. Między innymi uczniowie brali udział w Maratonie Matematycznym organizowanym przez nasze gimnazjum (II miejsce), XIII i XIV Jesiennym Konkursie Recytatorskim organizowanym przez WDK Lublin (1 uczennica zakwalifikowała się do etapu wojewódzkiego), I Powiatowym Konkursie Języka Niemieckiego (I i II miejsce), konkursie wiedzy o UE, Powiatowym Konkursie Recytatorskim. Uczniowie uczestniczą w konkursach szkolnych, w ostatnich 2 latach między innymi organizowane były: Mistrz Matematyki, konkurs i HIV/ AIDS, konkurs ortograficzny, Mistrz Języka Niemieckiego, szkolny konkurs o Wielkiej Brytanii i krajach anglojęzycznych, szkolny konkurs z języka

angielskiego, szkolna olimpiada zdrowia, konkurs wiedzy o Janie III Sobieskim.

W teczkach zespołów przedmiotowych znajdują się informacje potwierdzające, że wdrożone wnioski niejednokrotnie przyczyniają się do podniesienia wyników na właściwym egzaminie gimnazjalnym w porównaniu z egzaminami próbnymi. Świadczą o tym zapisy w teczkach zespołów np : matematyczno – przyrodniczego (sprawozdanie z działalności zespołu w I sem. roku szkolnego 2008/2009, analiza wyników egzaminu – kwiecień 2010), języków obcych (plan działań naprawczych z języka niemieckiego, II semestr roku szkolnego 2008/ 2009, analiza wyników egzaminu gimnazjalnego z dnia 29.04.2010r.)

Żaden z 16 ankietowanych nie wybrał dystraktorów mówiących o wysokich wynikach klasyfikacji, wysokich wynikach uczniów na egzaminie gimnazjalnym, laureatach konkursów kuratorskich. Zdaniem ankietowanych nauczycieli uczniowie w szczególności kształcą umiejętność skutecznego komunikowania się i efektywnego poszukiwania i przetwarzania informacji (12 z 16), sprawnego posługiwania się komputerem (10 z 16), efektywnego współdziałania w zespole (8 z 16). Najslabiej rozwijana jest umiejętność rozwiązywania

problemów w sposób twórczy, co potwierdzają uczniowie. Zdanie na temat umiejętności organizowania, oceniania i planowania własnej nauki jest wśród ankietowanych grup rozbieżne. Nauczyciele postrzegają tę umiejętność jako najslabiej opanowaną, zaś uczniowie – najlepiej.

Nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskania przez uczniów lepszych wyników i w swojej pracy starają się zauważać postępy, wysiłek uczniów, stawiają wysokie wymagania, ale na miarę możliwości ucznia, prowadzą konsultacje indywidualne, zachęcają do udziału w konkursach. Zdaniem uczniów szkoła stwarza im warunki do poprawy i podniesienia wyników w nauce, w największym stopniu poprzez organizowanie zajęć wyrównawczych i kół zainteresowań. Zdecydowana większość ankietowanych uczniów określa swoje zadowolenie z wyników w nauce jako średnie, dostrzega możliwość osiągnięcia wyższych wyników pod warunkiem, że będą sami więcej pracować.

Źródło: ankieta dla nauczyciela pytanie nr – 16,19,20,21,22

ankieta dla ucznia- pytanie nr 14,15,16

analiza dokumentacji szkolnej

inne: dane CKE i OKE w Krakowie

WNIOSKI

1. Nauczyciele zapoznali się z nową podstawą programową. Na lekcjach stosują różnorodne środki dydaktyczne i metody pracy. Wśród metod pracy przeważają metody podające.
2. Realizowane programy nauczania są zgodne z podstawą programową.
3. Realizacja Podstawy Programowej jest monitorowana przez dyrektora szkoły. W szkole funkcjonuje „Arkusze monitoringu rytmiczności realizacji podstawy programowej”
4. W szkole stosuje się różne formy sprawdzania osiągnięć uczniów, ale przeważają wśród nich formy pisemne.
5. Większość nauczycieli systematycznie ocenia osiągnięcia uczniów. Zdarzają się jednak przypadki niesystematycznego oceniania.
6. Nauczyciele w swojej pracy uwzględniają możliwości rozwojowe uczniów, modyfikują metody swojej pracy i sposoby oceniania. Na bieżąco zapoznają się z opiniami i orzeczeniami Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. Jednakże uczniowie nie zawsze wiedzą, na czym polegają te modyfikacje.
7. Uczniowie rzadko sygnalizują na lekcji trudności z opanowaniem konkretnych treści programowych. Szkoła stwarza im warunki do poprawy i podniesienia wyników w nauce, z czego większość korzysta w formie zajęć wyrównawczych.
8. Szkoła systematycznie diagnozuje wiedzę uczniów i dokonuje analizy wyników.
9. Realizacja wniosków w nieznaczny sposób przyczynia się do poprawy wyników osiąganych przez uczniów.

REKOMENDACJE:

1. Kontynuować działania związane z przeprowadzaniem diagnoz, z rozszerzeniem na inne przedmioty objęte egzaminem gimnazjalnym.
2. Efektywniej wykorzystywać dostępne środki dydaktyczne, w szczególności komputery, płyty z filmami, rzutnik multimedialny i plansze.
3. Uatrakcyjnić proces dydaktyczny wykorzystując w większym stopniu metody aktywizujące
4. Dostosowywać wymagania do możliwości intelektualnych uczniów i wyjaśniać im, na czym one polegają. W miarę możliwości przygotowywać dla nich odrębne formy sprawdzania.
5. Organizować dla uczniów zajęcia wyrównawcze i koła zainteresowań zgodne z ich predyspozycjami i zainteresowaniami.
6. Przypomnieć uczniom, rodzicom i nauczycielom zasady Wewnętrzny Systemu Oceniania, na przykład w formie ogólnodostępnej gazetki.

Podpisy zespołu:

.....
.....
.....
.....
.....